

Harghita Airport

Légi forgalmi igény felmérés

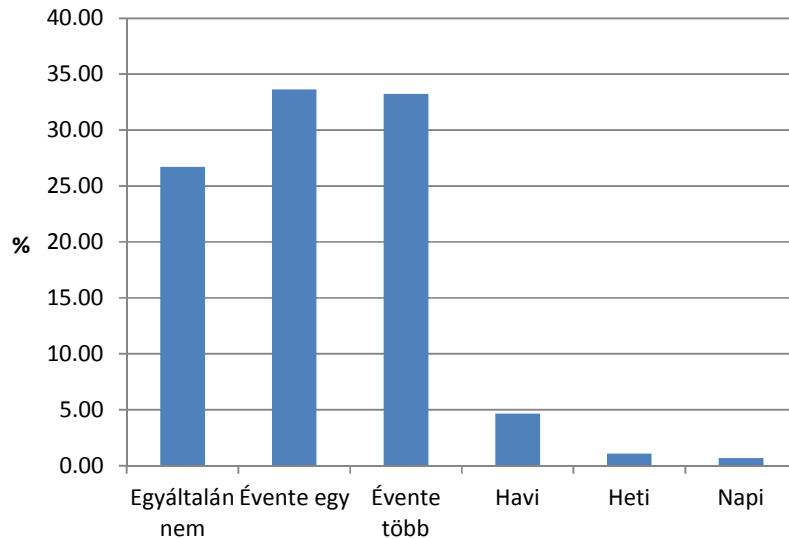
Harghita Megye Tanácsa létre szeretne hozni egy kis regionális repteret Csíkszecsó és Csíkszereda határában. A reptér üzemeltetéséhez fontos, hogy légi utas- és áruszállításban érdekelt lakosok és vállalkozók vegyék igénybe a reptér adta szolgáltatásokat. Arra voltunk kíváncsiak, hogy Harghita megye lakosságának, illetve cégeinek mekkora az igénye a légi szolgáltatások iránt. Az igényfelmérést az Energiatakarékossági Közszolgálat végezte el egy online kérdőíves felméréssel.

Az adatfelvétel 2015. Február 2-15 közötti periódusban történt. A kérdőíves módszerrel egyszerűen elérhető alanyokra hagyatkozó mintavétel, melynek hátránya, hogy mivel nem a teljes népesség rendelkezik internet-hozzáféréssel, így a következtetéseket fenntartásokkal kell kezelni. A kérdőíveket egy online platformon lehetett kitölteni, a kérdőív terjesztése email listákon, közösségi oldalakon, online médiában, a Harghita Megyei Tanács és alintézményeinek a weboldalain történt. Ki lehet jelenteni, hogy sikerült elérni a reptér vonzás körzetében élőket.

Az online kérdőívet 952 személy töltötte ki. Ezek demográfiai adatait az alábbi grafikonok ábrázolják. A válaszadók 60%-a férfi, 40% nő. Korcsoportos felbontás szerint 42% 25-35 év közöttiek, 25% 35-50 év közötti, 18% 18-25 év közötti, 10% 50-65 év közötti. Iskolai végzettség szerint a válaszadók majdnem fele (45%) egyetemi végzettséggel, 31% érettségi diplomával, 15% doktori titulussal, 7% szakiskolai végzettséggel és 2% általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

Foglalkozásukat tekintve a megkérdezettek 38% szellemi munkát végzett beosztott, 18% vállalkozó, 15% fizikai munkát végző beosztott, 14% alkalmazott vezető beosztással, 12% tanuló és mintegy 3% munkanélküli.

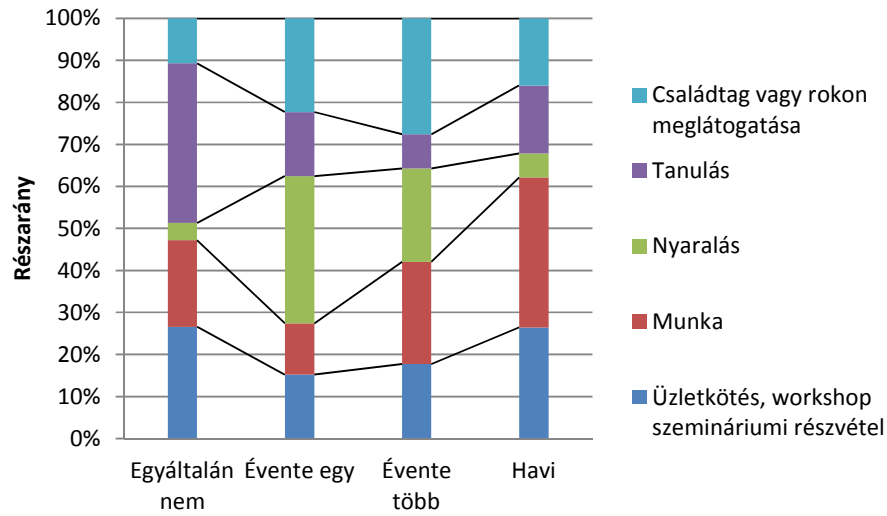
A válaszadók majdnem egynegyedének (23%) a havi jövedelme 1100-1500 lej között van, 22% 1500-2500 lej között, 19% 700-1100 lej között, 13% 2500-5000 lej közötti, illetve ugyanennyi a 700 lej alatti jövedelemmel rendelkezők aránya.

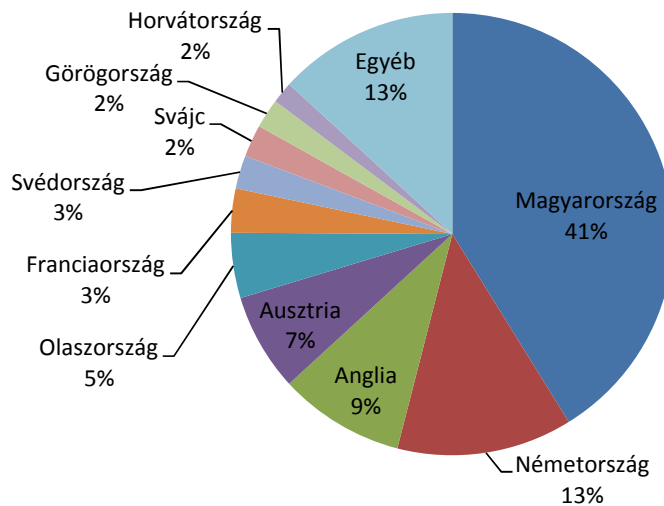
Ábra 1: Milyen gyakran utazik külföldre?

Arra voltunk kíváncsiak, hogy a válaszadók milyen alkalomból és milyen gyakran utaznak külföldre. Elmondható hogy a válaszadók többsége - 33,64%-a évente egyszer elhagyja az országot, alig kevesebb, 33,23% azoknak a válaszadóknak az aránya, akik évente többször hagyják el az országot. A harmadik legnagyobb kategóriában vannak azok akik nem szoktak külföldre utazni, ezek aránya 26,72%.

Azt is megvizsgáltuk, hogy milyen alkalomból utaznak külföldre a válaszadók. Évente egy alkalommal 56,52%-ban nyaralni utaznak a kérdőívet kitöltők. Az évente több alkalommal utazók esetében már nagyobb az eloszlás, a leggyakrabban a családtag vagy rokont meglátogatását adták meg indoknak, de jelentős aránnyal bír a nyaralás és a munka is. Heti és napi rendszerességgel munka vagy üzletkötés kapcsán utaznak a legtöbben.

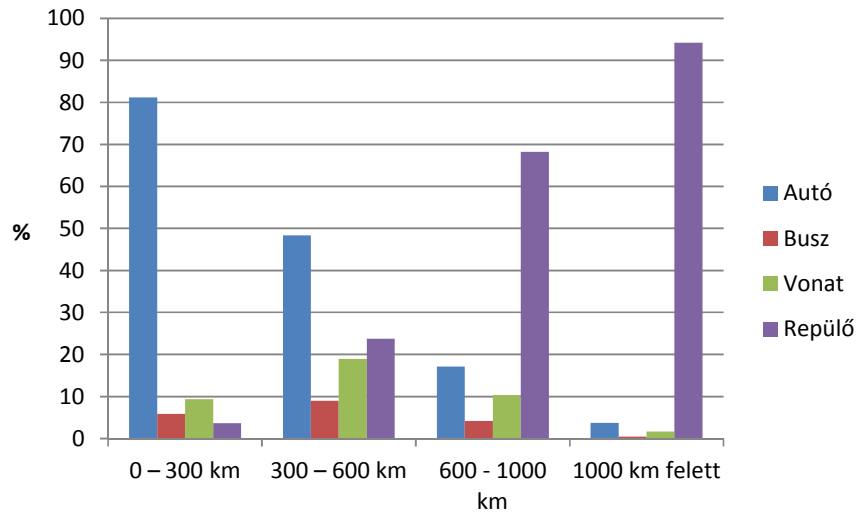

Ábra 2: Milyen gyakran utazik külföldre?

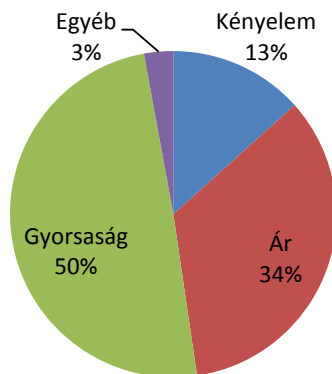
Ábra 3: Melyek a leggyakoribb célországok?

A válaszadók szabadon jelölhettek meg több kedvelt úti célt. A leggyakoribb célország egyértelműen Magyarország. Az ábrára a nagy változatosság miatt csak az első tíz országot tüntettük fel. Magyarországot követik sorrendben: Anglia, Ausztria, Franciaország, Svédország, Svájc, Görögország, Horvátország. Az egyéb kategóriából ki lehet emelni az Amerikai Egyesült Államokat, Bulgáriát, Spanyolországot, Belgiumot és Hollandiát, mint gyakran megjelölt célországok.

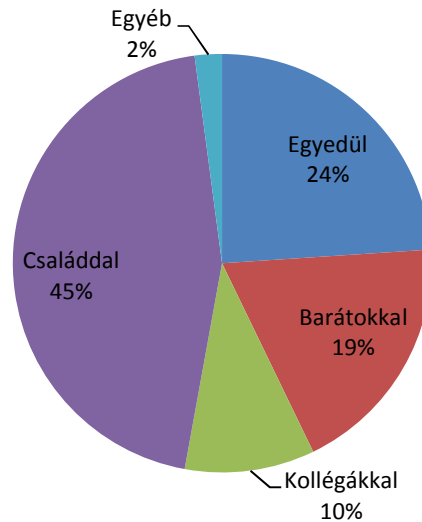
Ábra 4: Az alább felsorolt utazási távolságoknál melyik közlekedési lehetőséget részesíti előnyben

Megvizsgáltuk hogy melyik közlekedési eszközt részesítik előnyben különböző távolságok esetében a válaszadók. A távolság növekedésével megfigyelhető egy folyamatos csökkenés az autóhasználatot illetően, valamint egy folyamatos emelkedés a repülés esetében. A busz és a vonat a több mint 300 kilométeres utazások esetében mutatott növekedést, de az 1000 kilométeres utazások esetében már nagyot zuhant. Az 50 százalékos küszöböt a 600 kilométernél nagyobb utazások esetében lépi át a repülés támogatottsága.

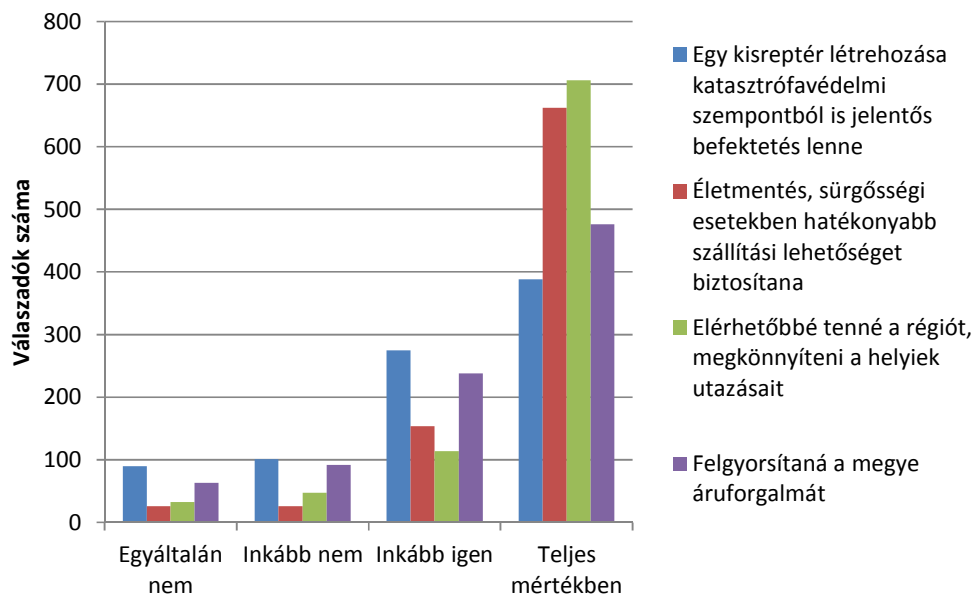

Ábra 5: Melyik szempont a legfontosabb külföldi utazásai során?

A kérdőívet kitöltők 74%-a használta már a légi közlekedést. A válaszadók fele a gyorsaságot tekinti a legfontosabb szempontnak a külföldi utazásai megtervezésénél, ezt követi az ár.

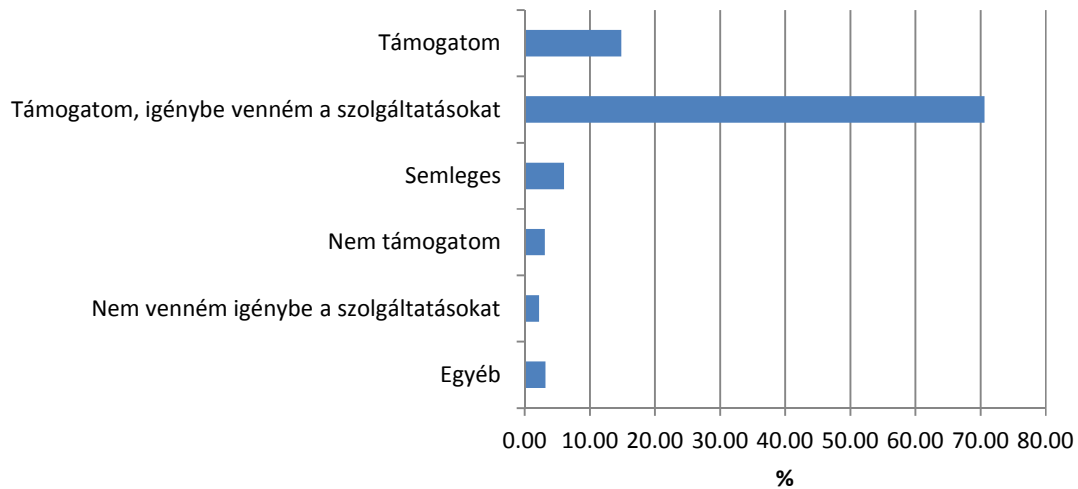

Ábra 6: Kivel szokott utazni?

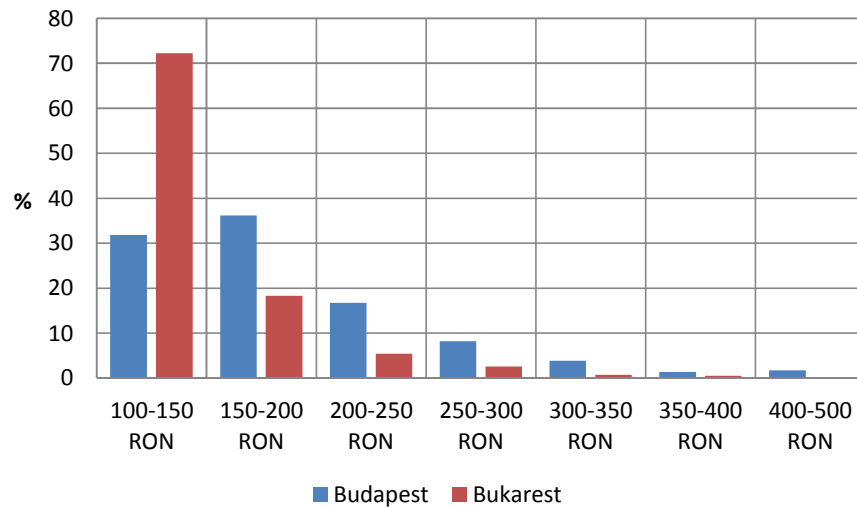
Ábra 7: Mennyire ért egyet az alábbi kijelentésekkel?

Kíváncsiak voltunk, hogy katasztrófavédelmi, életmentési, megközelíthetőségi és áruforgalmi szempontból mennyire tartják fontosnak a reptér létesítését. Legtöbben a régió elérhetősége szempontjából tartják fontosnak a reptér létesítést, ezt követi az életmentés, az áru szállítás és a katasztrófa elhárítás.

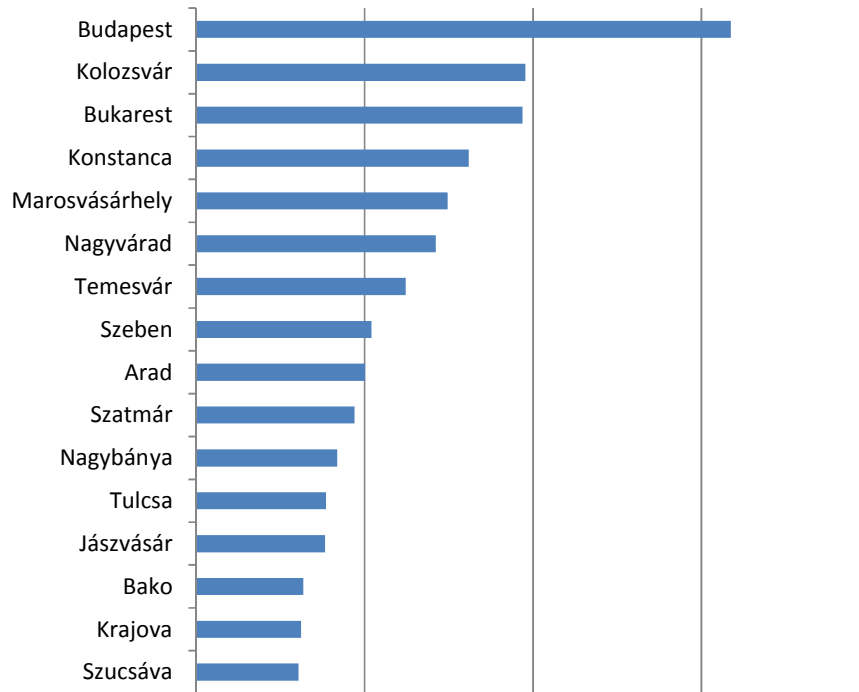
Ábra 8: . Mi a véleménye arról, hogy Csíkszeredában létre szeretnének hozni egy repülőtérrel bel, és külföldi szállításra, mely a térséget szolgálná ki?

A kérdőívet kitöltők több, mint 80%-a támogatja és igénybe is venné a reptéri szolgáltatásokat, csupán 3% nem támogatja a kezdeményezést. Ki lehet jelteni, hogy a térség lakossága egyértelműen pozitívan tekint a kezdeményezésre.

Ábra 9: Mennyit költene megközelítőleg egy repülőjegyre Csíkszereda és Budapest illetve Csíkszereda és Bukarest között?

Egy repülőjegyre Budapest és Csíkszereda útvonalon értelemszerűen többet költenének az emberek mint Bukarest és Csíkszereda útvonalon. Budapestre Harghita megyéből heti 42 autóbuszjárat indul átlag 120-RON-os jegyárral és 14 vonatjárat indul átlag 220-RON-os jegyárral. Bukarestbe vonattal már 80 RON-ért el lehet jutni.

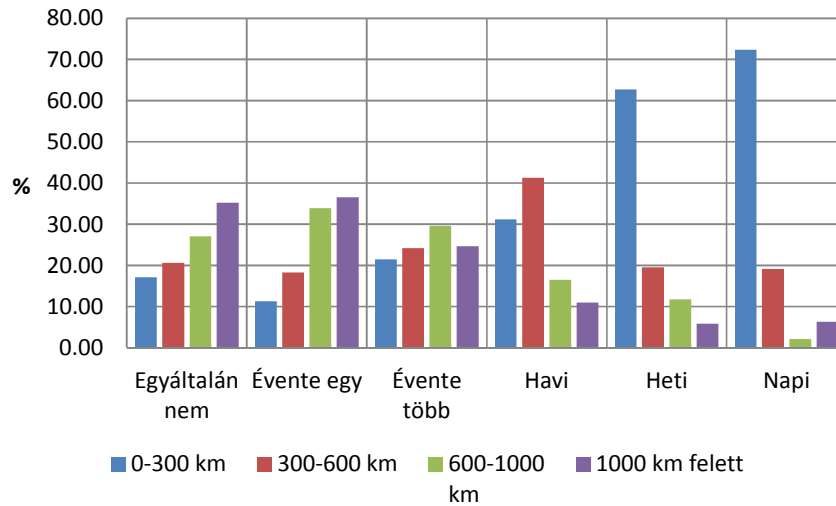

Ábra 10: Melyik járat lenne a leghasznosabb ön számára?

Megvizsgáltuk azt, hogy milyen járatok lennének a leghasznosabbak a Harghita megyei lakosoknak. Lehetett választani az összes lehetséges romániai reptérrel rendelkező város, valamint Budapest között. A válaszadók négyféleképpen válaszolhattak az egyes úti célokra: egyáltalán nem, inkább nem, inkább igen, teljes mértékben. Ezeket a válaszokat súlyoztuk, 0, 1, 1,5, 2 pontokkal, majd támogatottság és szerinti sorrendbe helyeztük a járatokat. Budapest egyértelműen a legfontosabb úti cél, ezt követi Kolozsvár és Bukarest.

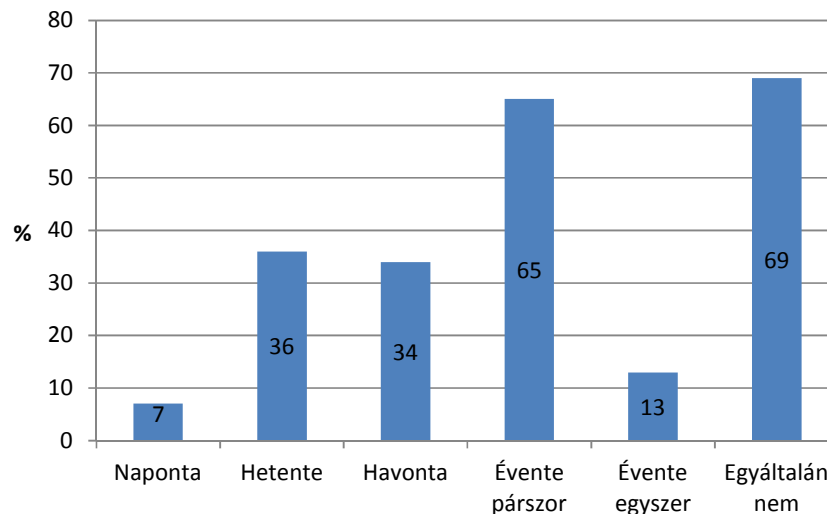
Vállalkozói szokások

A Harghita megyei vállalkozók közül 180-an töltötték ki a kérdőívet. Az ők esetükben arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire kiterjedt üzleti kapcsolatokkal rendelkeznek és mekkora az áruszállítási igényük.

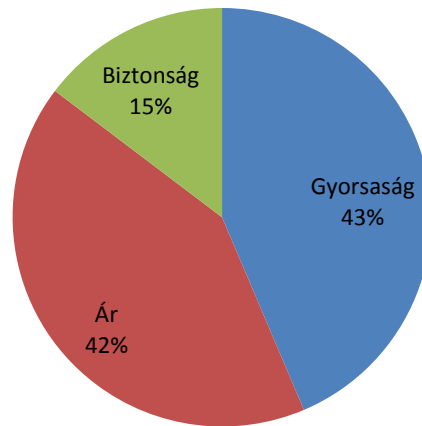

Ábra 11: Milyen gyakoriságúak az üzleti kapcsolatai igényelte személyes találkozások partnerei között éves szinten?

Megfigyelhető, hogy a távolság növekedésével csökkent az üzleti kapcsolatok gyakorisága, ha figyelembe vesszük azt, hogy az eddigi eredményeink alapján 600 kilométernél nagyobb távolságok esetében nőtt jelentősen azok száma akik repülővel utaznának, ezt a zöld és a lila oszlopok ábrázolják. A válaszadók több mint 30%-a évente egyszer és alig kevesebb mint 30%-a évente többször kell személyesen találkozzon üzleti partnereivel nagyobb távolságból mint 600 km.

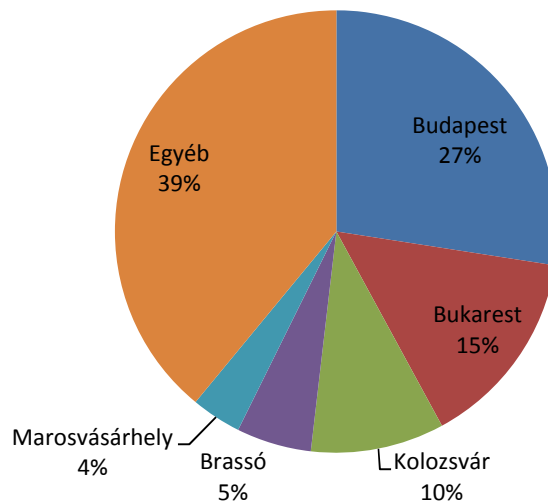

Ábra 12: Cége rendszeresen vesz igénybe külföldi/belföldi áruszállítást?

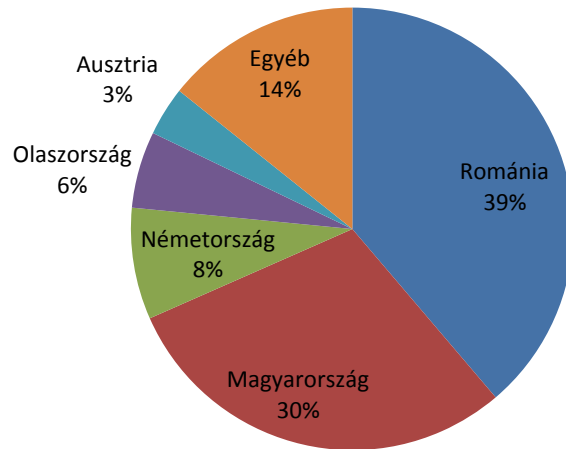

Ábra 13: Melyik a legfontosabb szempont az áruszállítási szolgáltatás szempontjából?

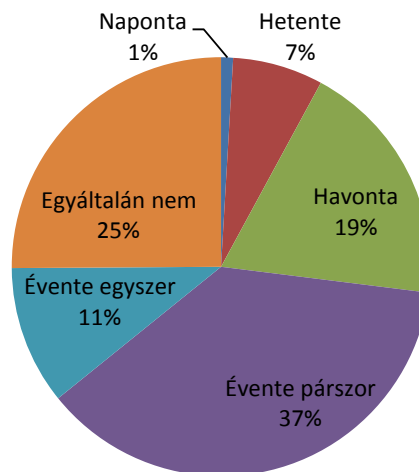
Hasonlóan az utasforgalomhoz, az áruszállítás esetében is a legfontosabb célsország Magyarország, a válaszadók 30%-a jelölt meg magyarországi várost áruszállítási célként.

Ábra 14: Melyik az öt leggyakoribb útvonal amelyet használ az áruszállításra belföldön és külföldön egyaránt?

Ábra 15: Melyik az öt leggyakoribb útvonal amelyet használ az áruszállításra belföldön és külföldön egyaránt?

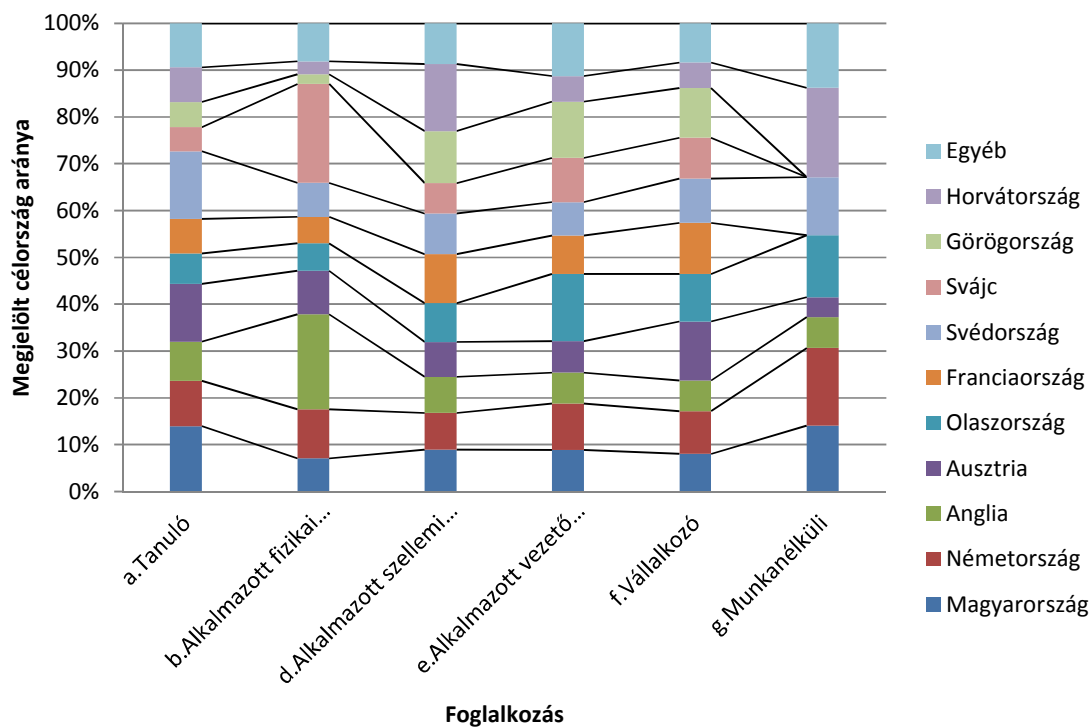

Ábra 16: Milyen gyakorisággal venne igénybe a légi áruszállítást?

A reptér fenntarthatósága és nyereségessége szempontjából egy fontos kérdés az, hogy milyen gyakorisággal vennék igénybe a vállalkozók a szolgáltatást. A válaszadók 1%-a utazna naponta, 7%-a hetente és mintegy 19%-a havonta.

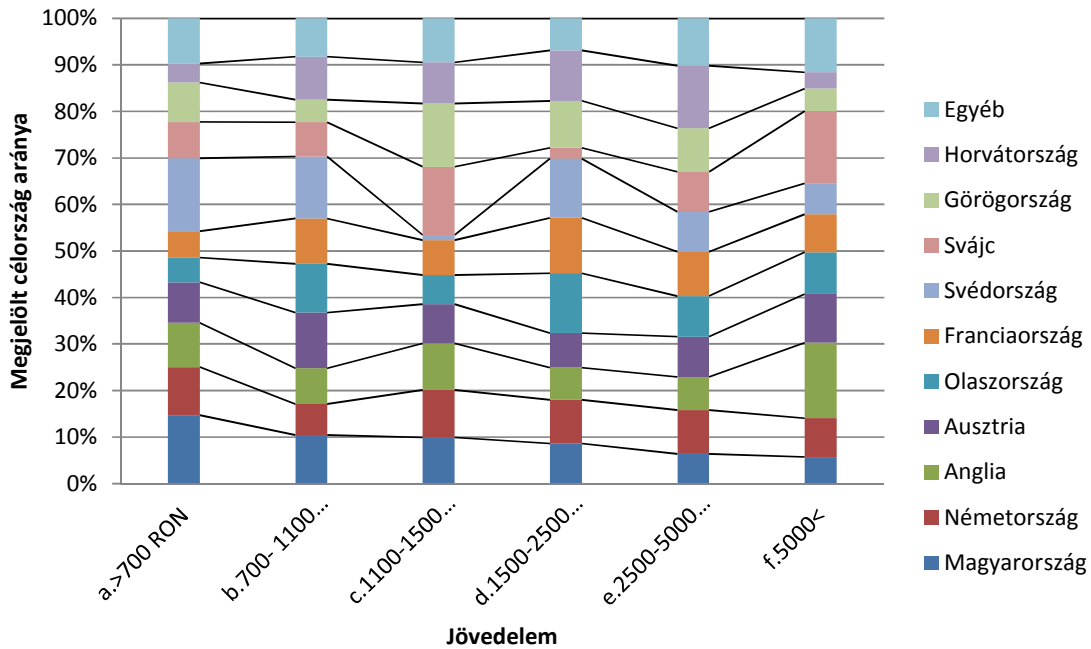
Összefüggések keresése

Svájc és Anglia a fizikai munkát végzők esetében népszerűbb.

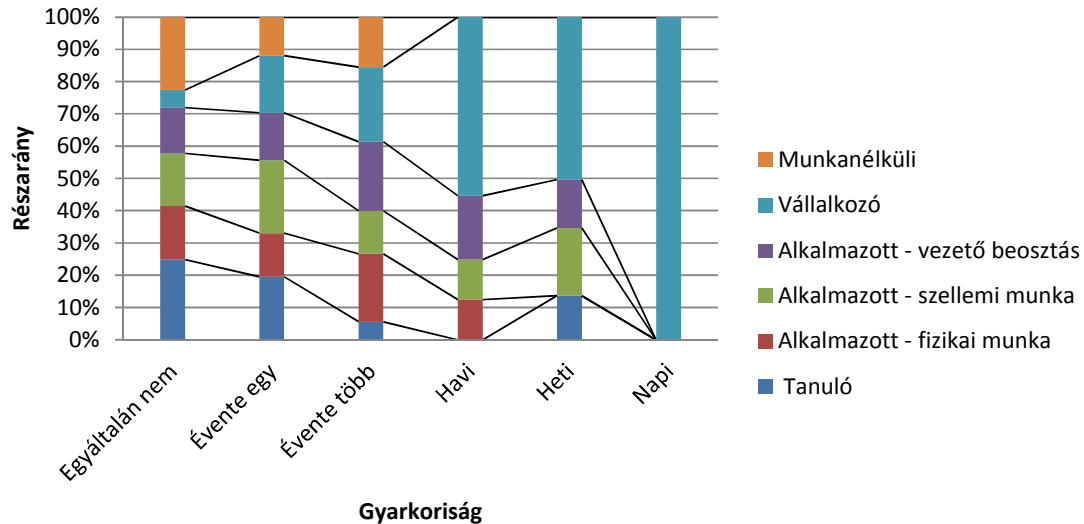
Ábra 17: A foglalkozás és a célország közötti összefüggések vizsgálata

Megfigyelhető egy enyhe csökkenés Magyarország esetében jövedelem emelkedésével.

Ábra 18: A jövedelem és a célország közötti összefüggések vizsgálata

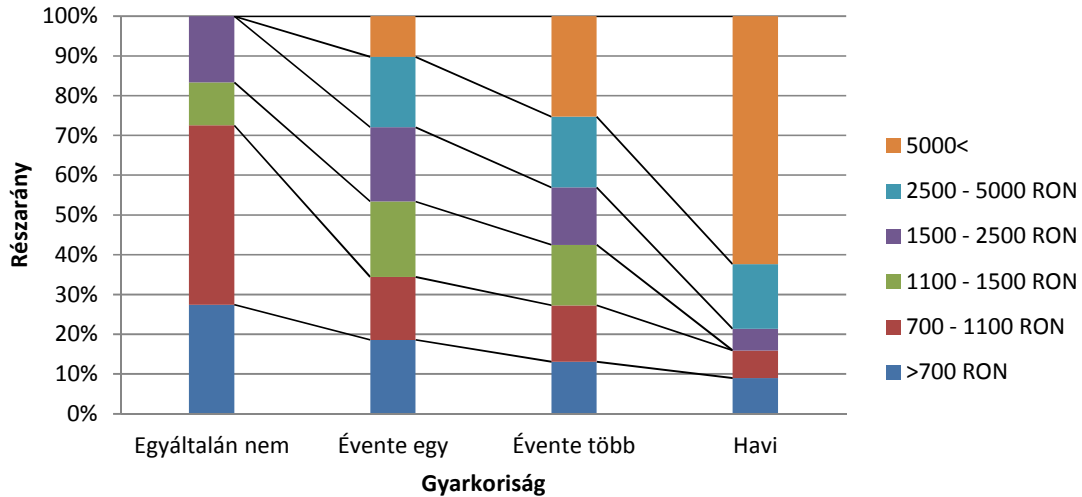
Az **üzletkötés, workshop szemináriumi részvétel** alkalmából megfigyelhető, hogy a kiutazások száma gyakorisága nő a vállalkozók esetében.

Ábra 19: Üzletkötés, workshop szemináriumi részvételek gyakorisága foglalkozások szerint

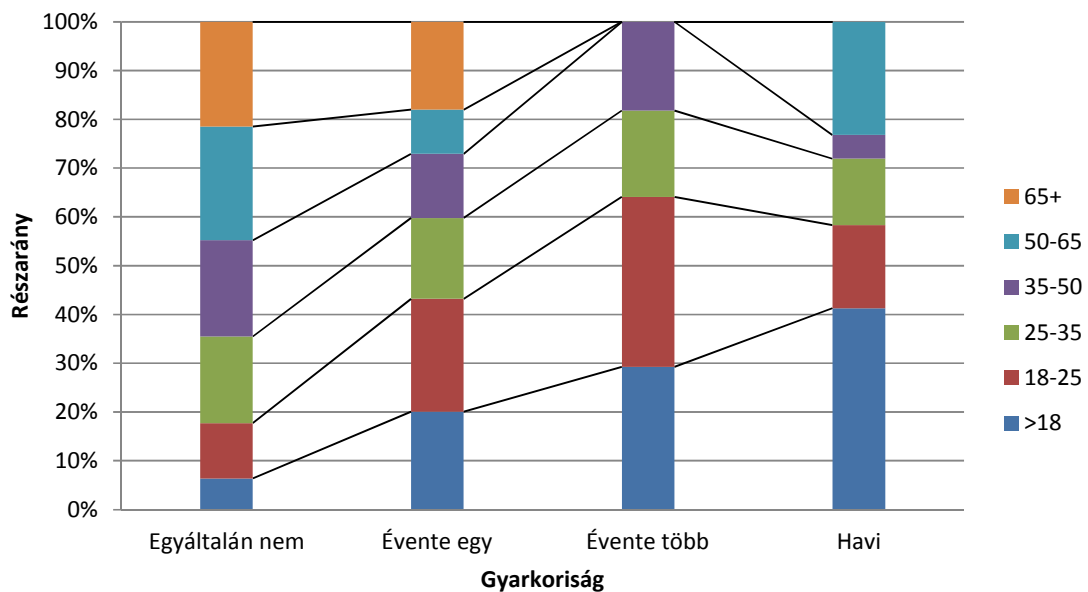
Megfigyelhető, hogy a jövedelem növekedésével nő a **nyaralások** gyakorisága, valamint hasonlóképpen az alacsonyabb jövedelműek esetében csökken a külföldi

nyaralások száma. A heti és napi oszlopokat nem érdemes figyelembe venni, mert kevesen jelölték meg ez a válaszlehetőséget, így nagy arányú az eltolódás.

Ábra 20: Nyaralások gyakorisága jövedelem szerint

Tanulás céljából, mint ahogy azt vártuk a fiatalabb generáció utazik külföldre a leggyakrabban.

Ábra 21: Tanulás miatti kiutazások aránya életkor szerint

Összefoglaló

Harghita Megye jelenleg nem elérhető légi úton, a legközelebbi nemzetközi repterek két órányira vannak Marosvásárhelyen (153 km) és Bákóban (140 km). Brassóban van egy reptérépítési projekt, ami szintén két órányira van a megyeszékhelytől. Bákóból nem lehet Magyarországra repülni, onnan főleg Angliába, Németországba és Olaszországba indulnak járatok. Marosvásárhelyről heti két járat indul Magyarországra, egy szombat a másik kedd délután, egyik sem a legmegfelelőbb az üzleti szféra számára. A repterek létesítése szempontjából 100 km-es vonzástörzset szoktak vizsgálni. Tekintve, hogy a közelben levő, közös vonzástörzsettel rendelkező reptereknek más vagy nem ideális a járatainak az összetétele, nem tekintünk rájuk mint konkurenciára.

A felmérésben a Harghita Airport vonzástörzsetében élő embereket céloztuk meg egy online kérdőív segítségével. Az online kutatás elérhető alanyokra támaszkodott, ami kizárja a kutatás reprezentativitását (a megyei lakosok közül nincs mindenkinek internet hozzáférése), vagyis nem tudunk megyei szintre általános megállapításokat megfogalmazni. Ahhoz, hogy reprezentatív legyen egy ilyen kutatás a válaszadók több változó mentén - pl. kor, nem, lakóhely szerint le kellett volna képezzék az összlakosságot. A kérdőívet két hét alatt 952 személy töltötte ki, többségükben egyetlen végzett 25 és 50 év közötti szellemi munkát végző alkalmazottak, 1100-2500 RON közötti jövedelemmel.

Figyelembe véve az ebben a témában megjelent tanulmányokat¹, melyek megállapítják, hogy nagyobb az igény a légi forgalom iránt a magasabb jövedelemmel rendelkező, aktív lakosok körében, kijelenthetjük, hogy a kérdőívet kitöltők többsége potenciális reptér használó. A megye lakossága 2013-ban 310366 volt, ebből 134200 a foglalkoztatott, a nettó átlagbér 1127 RON.

Kiemelt figyelmet fordítunk a Budapestre, a válaszadók nagy része ezt jelölte meg mint legfontosabb célállomást. Tudjuk, hogy Harghita megyéből hetente 42 menetrendszerinti buszjárat indul Budapestre. Hogyha átlag egy járaton 35 utassal számolunk, akkor évente megközelítőleg 70560-an utaznak Budapestre busszal. Átlagosan egy oda út ára 120 lej. Csíkszereda Budapest útvonalon napi 2 járat közlekedik, egy napi 10-es átlaggal éves átlagban hozzávetőlegesen 6720 utast jelent.

A 18 és 50 év közötti korosztály (ebből a korosztályból töltötték ki a legtöbben a kérdőívet) 76%-a teljes mértékben támogatná és hasznosnak tartaná egy Budapest Csíkszereda járat indítását – a statisztikai adatok szerint Harghita megye lakosságából ebbe a korcsoportba összesen 106000 esik bele.

¹ A Budapest Liszt Ferenc nemzetközi reptér térségének integrált térségfejlesztési terve - 2014, Város Teampannon KFT

Ha figyelembe vesszük, az előző bekezdésnél a hipotetikus számítást, és azt hogy ehhez a 77280 utashoz egy jelentős autós forgalom is társul, amit igazol a 4-es ábra, éves szinten elviekben egy 100000-es nagyságrendű utasforgalomról lehet beszélni Budapest és Harghita megye között. Az más kérdés, hogy ennek az utas számnak mekkora hányadát érdekelné a légi utazás. A válaszadók fele a gyorsaságot jelölte meg a legfontosabb szempontnak, ez a repülés szempontjából előnyös, de rögtön utána második helyen szerepel az ár (34%), ami jelentősen befolyásolja az utas számot. Erre vonatkozó információkat a 9-es ábrán lehet látni. 100 - 150 RON közötti jegyárát a válaszadók 100%-a fizetne egy repülőjegyért, ez lecsökkenne 68%-ra 150-200 RON-os jegyár esetében, valamint 31%-ra 200-250 RON-os jegyár esetében. A jegyek árát a légi társaságok szabják meg az üzleti tervük alapján, a végső utas szám ez alapján fog változni, a jegy áráról függően elviekben maximum egy évi 100000-es nagyságú utas számmal lehet számolni.

A helyi lakosok utazási szokásai mellett figyelembe kell venni, a turista forgalmat is. 2013-as évben 87345 belföldi turista, 25827 külföldi turista látogatott a megyébe, összesen 319585 vendégéjszakát generálva.

A légi áruszállítás kis méretű, könnyű, nagy értékű termékek esetében indokolt, mint például az elektronikai ipar. Ez nem jellemző a vidékre. A környék iparára a legjellemzőbb az élelmiszeripar, a faipar és a fémipar, egyikre sem jellemző a légi áruszállítás. Általánosságban elmondható, hogy a légi áruszállítás sokkal koncentráltabb mint az utasforgalom, a világ 30 legnagyobb reptere a légi teherforgalom 90%-át bonyolítja le. A repülőtereknek fenntartásának az alapja az utasforgalom fenntartása, az ezzel kapcsolatos forrásokból származik a repterek legtöbb bevétele (éttermek, parkolójegyek eladása, stb.), ezért az elsődleges cél az utasforgalom biztosítása. A vállalkozók egy része(37%) jelezte, hogy évente többször venne igénybe légi áruszállítást. Tekintve, hogy a mintavételezés nem reprezentatív, nem lehet ezt az adatot kiterjeszteni a megye vállalkozóira. Fontos adat azonban, hogy Magyarország a legfontosabb célország áruszállítás szempontjából is. Nem elképzelhető, hogy egy külön járat gazdaságos legyen csak áruszállítás által, de mindenképp egy plusz jövedelmet generálhat a légi teherforgalom az utasforgalom kiegészítéseként. A megyében 7281 kis és középvállalkozás van illetve 19 nagyvállalkozás.